

Heç kimlə dost olmurdu ki, onlar da məni atıb gedərlər...

Uşaq evinin məzunu Seymur Kazımlı: “Böyüdüm, hər şeyi anladım, bircə, valideynin övladını görmək istəməməsini hələ də başa düşə bilmirəm”

“Yaşadıqlarım mənə həyatın uzunluğuna görə yox, mənasına görə ölçüldüyünü öyrətdi. Elə yaşamalısan ki, geri dönməyə baxma biləsən. Mən əvvəlki həyatla baxımı arxaya çevirə bilmirdim. Buna görə dəyşməli idim. İndiyə qədər 100-150 seminara qatıldım, kitablar oxudum. Həyatı dərk etməyə başladım. Dərk etdikcə də yolum açıları. Anladım ki, bu həyat mənimdir, mənim əvəzimə heç kim yaşamayacaq. Öz qaydalarını özüm qoymalı, gələcəyə müsbət baxmalı, həyatımı dəyərli etməliyəm”.

Bu sözləri bizimlə söhbətdən 2 yaşından valideynləri tərəfindən tərək edilən uşaqlar himayəsinə verilən Seymur Kazımlı dedi. Seymur uzun müddət davam edən əziyyətlərdən, işgəncələrdən sonra 24 yaşında cəsarətini toplayıb bütün həyatını dəyişib. Təqəməsədi “bacı-qardaşlarım” adlandırdığı, uşaq evində yaşayan digər uşaqları da cəmiyyətə adaptasiya etmək və həyatlarını dəyişməkdir.

Deyirlər ki, körpəlikdən tərək edilən uşaqlar dünyadan xəbərsiz böyüyür, taleyi ilə tez barışırlar. Ailəsini tanıyandan sonra tərək edilən uşaqlar isə gecələr ağlamadan yuxuya getməzlər. Çünki hər uşağın isinmək istədiyi tək yer “soyuc” yataq deyil. İsti ana qucağı, ata nəvəsi hər bir uşağın ən böyük haqqıdır...

Seymurun həyat hekayəsinə nəzər salaq...

“GÖZÜM DARVAZADA QALDI”

Müsaibimiz həyata 0:1 məğlub başlayıb. 1992-ci ildə Lənkəranda anadan olub. 2 yaşından Lənkəran şəhər 5 saylı uşaq evinə yerləşdirilib: “2 yaşındakı uşağın xatırlaması çox çətinidir. Amma o səhnələr gözümün önündən getmir, yuxularımda yaşayır. Atam anama dedi ki, uşaqları apar uşaq evinə. 6 qardaş, 2 bacı idik. Bir qardaşımdan başqa hamımız uşaq evində olmuşuq. Səhər tezdən anam qardaşımı məni uşaq evinə gətirəndə direktor bizi qarşıladı. Nazilə müəllimə (direktor) mənim üçün həm ana, həm də gözümdə düşməni idi. Anama dedi ki, yenə iki uşaq gətirmisən? Anam: “Atası göndərmiş, gətirmişəm... Baxa bilmirik...” - dedi.

Anadan ayrımaq çətindir. Onu ancaq yaşayanlar bilər. Çox ağladıq. Xeyri olmadı... Atam içki aludəçisi olduğu üçün öz həyatını idarə edə bilməyib. Anama deyib ki, apar uşaqları qoy, böyüyəndə götürərik. Bizə dedilər ki, ananız mağazaya gedib, gələcək. Amma anam qayıtmadı... O, məkəbdən çıxana qədər gözüm darvazada qalmışdı. Ayaqyolunun barmaqlıqlı pəncərəsindən məkəbdən qayıp görünürdüm. Unitazın üstündə taxta qoyurdum, həmin darvazaya hər gün baxırdım ki, kimsə gələcək. Amma gələn olmadı...”

“CAVABSIZ SUALLARLA AĞLAYIB YENƏ YATIRDIQ”

Seymur deyir ki, valideynləri onun uşaqlığına, gəncliyinə alıb apardılar: “Həddindən artıq çox əziyyət çəkdi. Nə uşaqlığımızı, nə də gəncliyimizi yaşaya bildik. Hər yaşın öz gözəlliyi var. Biz o gözəllikləri görmədik. Davranış, aqlıq, uşaqların hüquqlarının pozulması, döyülmək... dəhşət idi. Bir dəfə acıyırdım, yeməkxanadan çörək götürmək istədim. Çörəyi icazəsiz götürdüymə görə məni həm müəllimlərim, həm də direktor döydülər. O qədər döyüldük ki, döyülməyə normal baxırdıq. Döyülmək həyat tərziydi. İncimirdik...”

İllər sonra Seymurun atası uşaqlarını görməyə gəlib. Lakin uzun müddət gözlənilən bu görüş də baş tutmayıb: “Həmin vaxt çimirdik. İçəridə dedilər ki, “Seymur, atan gəlib”. Sevinmədiyimdən alt paltarında çələ qaçdım. Müəllimə darvazada əlimdən tutdu ki, “atanın yanına olmaz”. Dedim niyə? Dedi atan içkilə vətəndaşda gəlib, buna icazə yoxdur. Mən uşaq idim. İçkilə nə deməkdir, bilmirdim. Bizi elə böyütdülər ki, 5-ci sınıf qədər pulun nə olduğunu bilmirdik. Hətta bir dəfə əmim gəlmişdi. Mənim və qardaşımın cibinə bir az pul qoydu ki, ürəyiniz istəyəni alarsınız. Əmimə dedim ki, bilmirəm bu nə qədərdir, pul nədir, necə xərclənir? Nə alacaqsansa, özün al. Bəzən bacı-qardaşımızla oturub söhbət edirdik ki, nə üçün valideynlərimiz bizi görməyə gəlmirlər. Cavabsız suallarla ağlayıb yenə yatırıdım”.

“HİSS ETMİRDİK Kİ, RƏHMƏTƏ GEDİB...”

Həmsöhbətimizə görə, həyatda hər şeyin çarəsi var, iki şeydən başqa: “İstəmədiyimiz həyatı yaşayırdıq. Həyatda hər şey nail olmaq olar, hər şeyin çarəsi var. Amma iki şeyi seçə bilmirsən - ata və ananı. Valideyn uşağı uşaq evinin qarşısına qoyanda düşünməlidir ki, onun həm gələcəyini ələndən alır, həm də uşaqlığını. Düzdür, evimizdə qalsaydıq da çətinlik görərdik, amma valideynlərinin yanında olduğunu bilmək hər şeyə dəyər. İllər keçirdi, gözüm qapıdan çəkilmiş, ümidim qırılmışdı. Bir dəfə balaca qardaşla qapıya baxırdıq, böyük qardaşım gəlib dedi ki, gözələyiniz, gəlməyəcəklər. Amma buna inanmaq istəmədik. Başqa valideynlər gələndə qabağına qaçırdıq ki, mənim ata-anamı görməmişəm?”

Döyülməyin adı bir şey olduğunu deyən Seymur yaddaşından silinməyən xatirələrini də bizimlə bölüşdü: “Biz döyən direktora “Nazilə ana” deyirdik. Bir dəfə qonşunun həyətdən internatın həyətinə nar ağacı sallanmışdı. 1-ci sınıfdə oxuyurdum. Qardaşıma dedim ki, gedək, nar dərək. O nara görə ikimizi də döydülər. Və işgəncə otağına saldılar. O otağa giren uşağa 3 gün ancaq çörək və su verirdilər. Taxtanın üstündə yatırırdılar. Müəllim dərs verirdi. Əgər tapşırığı tam yerinə yetirə bilmədin-

sə, axşam yeməyini yemirdin. Belə böyümək də, yaşamaq da istəmədik. Gözümüzü ac böyütdülər. 4-cü sınıfdə əmim atamız rəhmətə getdiyinə görə bizi yasa apardı. Bizim üçün gecəyə qədər icazə aldı. Çadır qurulmuşdu, anam ağlayırdı. Biz yasa girəndə, ağılımıza birinci stolon üstündəki yeməklər gəldi. Hamı da bizə baxırdı. Biz ata nədir, bilmirdik. Hiss etmirdik ki, rəhmətə gedib...”

“BÖYÜDÜM, BAŞA DÜŞƏ BİLMƏDİM...”

Seymur niyə döyüldüyünü soruşmaq üçün məkəbi bitirəndən sonra “Nazilə ana”ni axtarıb: “Məzun olandan sonra direktorumu axtarmağa başladım. Nazilə müəllimənin qapısına gəldim. Qapını açdı, məni görəndə kövrəldi. Məndən halallıq istədi. Dilimdə halallıq verdim, amma ürəyimdə verə bilmədim. Birinci sınıf uşağının başına kisə keçirib döyməyə haqq qazandımaq olmaz. Buna halallıq düşür. Balaca uşağın dustaq otağına girməyi dəhşətdir. Orada olanda qardaşım meyvə oğurlayıb gətirirdi ki, sən yemək yeməmişən, acsan. Meyvəyə baxanda görürdüm ki, yarısını yeyib, yarısını da mənə verir. O günlər necə yadımdan çıxa bilər?”

Seymurun internatı bitirən qardaşları və anası Lənkəranda Bakıya köçdüylə üçün əmissi onları da məkəbdən çıxarıb Bakıya gətirib: “Anamı görəndə elə qucaqladım ki, qardaşım da sevincindən məni qucaqladı. 15 dəqiqə bir-birimizə sarılı qaldıq. Sanki görüldüyüm işgəncələr, ac qaldığım günlər, asılı olduğum vaxtlar 10 dəqiqəlik itdi. Lakin anam yenə bizi istəmirdi. Səhəri anam mənimlə qardaşımı Bakı şəhərindəki 10 saylı internat məkəbinə qoydu. Ayrılanda eyni hissələri yenə yaşadıq. Ona ayrılmağı həzm edə bilmədim, ürəyim gətdi. Bir tərəfdən müəllimlər və yaşıqlar, bir tərəfdən anamın əlini buraxmıram. Belə bir dəhşətli ayrılığı yaşadım. Amma Bakı məkəbində bizə elə gözəl baxırdılar ki, o biri ilə müqayisədə cənnət idi. Çox yaxşı münasibət göstərirdilər. Əvvəlki məkəbdəki vermişlər beynimdə qalmışdı. Bu məkəbdə də valideynlər həftənin axırı uşaqlarını götürüb aparırdılar. Bir il yanıma heç kim gəlmədi. Sonra iki qardaşımı da gətirib yanıma qoydular. Biz həyatın gözəlliklərini yavaş-yavaş görməyə başladım. Müəllim bizə tapşırığı verirdi, sonra yeməyə gedirdik. Mən bir saata bütün dərslərimi cəld edirdim ki, birdən məni axşam yemək verməzlər. Heç kimlə dost olmurdu ki, birdən onlar da məni atıb gedərlər. İtməkdən qorxurdum. Hər şeyi başa düşürdüm. Həyat məni böyütmüşdü. Amma bircə valideynin övladını görmək istəməməsini başa düşə bilmədim... Bakı internat məkəbindəki müəllimlərlə ünsiyyətdən sonra həyatda nəse qazanacağıma ümidim artırdı. Düşündürdüm ki, bəlkə elə mən lazımlı adamam. Çünki müəllimlər bizə stimül verirdilər. Lakin anama verdiyim suallar yenə də cavabsız qalırdı. Böyük qardaşım demişdi ki, böyüyərsən, hər şeyi başa düşərsən. 24 yaşım var, hələ də başa düşə bilmirəm...”

“VALİDEYNLƏRİMİN MİRASI UTANMAQ HİSSİDİR”

İnternatdan sonra Bakı Peşə Liseyinə daxil olan Seymur cəmiyyətə doğru ilk addımını atır: “Həyatımda ilk dəfə idi ki, hansısa atalı-analı uşaq bir yerdə otururdum. Çox qorxurdum. Qorxurdum ki, alışı bilmərəm. Utanırdım. Birinci gündən sərhədlərimi müəyyənləşdirdim. Müəllimlər, uşaqlar və bizim uşaqlarımız arası-

sında hasar çəkirdim. Qəbul edə bilmirdim. Onların deyib-güldüklərinə biz gülmürdük. Bizim təbəssümümüzü valideynlərimiz içimizdə boğmuşdu. Hər zəngdə qızlarla oğlanlar bufədə yeməyə gedirdilər, bizim pulumuz yox idi. Müəllim danışırdı, hamının diqqəti onda olurdu, biz bir-birimizə baxırdıq ki, digər uşaqlar danışıblar ki, hələ iki manat götürsün, çayxanada oturaçağsınız. Bizim cibimizdə 20 qəpik pulu olurdu.

Bir dəfə müəllim bizə bəzi ləvazimatları almağı tapşırırdı. Əlimi qaldırırdım deyərək ki, bizim uşaqlar sabah gətirə bilməz. Müəllim sözümü ağzımda qoydu, dedi otur... sizi başa düşürəm, narahət olmayın. Atalı-analı uşaqlardan biri dedi ki, onların anaları onları qızıldan doğub ki, onları başa düşürsünüz? Çöldə həmin oğlandan soruşdu ki, nə üçün bizə qarşı belə hərəkət edirsiniz? Mənə dedi ki, gör siz necə insansınız ki, sizdən ata-ananız üz döndərib, siz uşaq evində böyümüsünüz. Mən dondum, yerimdə qaldım. Bütün uşaq evində yaşadığlarım, anadan ayrılmamağım gözümün qabağına gəldi. Mən dünyaya uşaq gətirsəm, küçədən butulka yığıb onu saxlayaram, amma kimsə həvalə etməz. Amma bu gün mənə valideynlərim deyə bilməz ki, sənizin əziyyətini mən çəkmisəm. Valideynlərimin mənə miras qoyduğu utanmaq hissi ilə hələ də yaşayıram”.

“CƏSARƏTLİ OLMAQ LAZIMDIR”

Sonra usta yanında sənət - gül yığmağı, maşın bəzəməyi öyrəndim. İki il pulsuz getdim, amma hər xırdalığına qədər öyrəndim. Böyük qardaşım ailə qurmuşdu. Bütün kiçiklər onun yanında qalırdı. İşlədim, pul yığdım, ayrıca ev tutub bütün qardaşlarımı himayəmdə saxladım. Səhər-axşam işləyirdim ki, qardaşlarımın problemi olmasın. Artıq qəbul etmişdim ki, taleyimdən qaça bilmərik. Çörəyim güldən çıxırdı. Bir dəfə eşitdim ki, internat məzunlarının sosial inteqrasiyası adlı bir təşkilat var. Onun sədri Araz Əhmədov bütün həyatımı dəyişdi. Psixologiya təlimlərinə yönəlirdi, seminarlarda iştirakımı təmin etdi. Hər təlim içindəki yükü azaldırdı və yük azaldıqca qarşımda yol açıları. Komplekslərimin 80 faizini qırdım. Mühtətimi dəyişdim, dostlarımı, ətrafımı dəyişdim, amma internat uşaqlarını dəyişə bilmədim. Onların hamısı mənim bacım, qardaşımdır. Çünki onlar mənimlə eyni əziyyəti çəkib, eyni taleyi bölüşüblər. Bəzi uşaqlar var ki, deyir, elə bir travma almışam ki, həyatımı dəyişməyə qorxuram. Həyatı dəyişməyə cəsarət lazımdır. Mən, mə-

nim tələyimi yaşayan insanlara göstərmək istəyirəm ki, insan həyatını dəyişə bilər. Çətinliklərdən dərs çıxarmaq lazımdır. Mən bildiklərimi, gördüklərimi onlarla paylaşım, onları quyu-dan dartıb çıxarmalıyam”.

“ELƏ YAŞAMALİYAM Kİ, ÖVLADIM MƏNƏ GÖRƏ UTANMASIN”

Seymur dövlətin internat uşaqları üçün tikdiyi yataqxanadan bəy kimi çıxarılmaq istəyirdi: “Hər gecə iki saat özüm haqqında fikirləşirdim. Bir dəfə düşündüm ki, əgər mən ailədə sevgi görməmişəm, özüm ailə qururam, o sevgini özüm qazanım. Doğulduğum ailəyə verə bilmədiyim o sevgini öz ailemə verirəm. Həm sevgi verməyə, həm də görməyə ehtiyacım var idi. Ailə qurdum. Internat yataqxanasından bəy kimi çıxdım. İllərlə acı olduğum sevgini indi ailəmdən alıram. Həyat yoldaşım mənim hədiyyəmdir. İndi qarşımda bir prinsip var - həyatımı bundan sonra elə yaşamalıyam ki, övladım bunu hiss etməsin, məndən utanmasın. Ona özüm yaşamadığım, istədiyim həyatı verməliyəm. Bir də valideynlərə səsələnirəm - əgər uşaq istəmirsiniz, dünyaya gətirməyin! Əgər dünyaya gətirmisinizsə, onu saxlamağa borclusunuz!”